

ભાગ-૧ અને ભાગ-૨ ના ૧૫૦ મિનિટના સંયુક્ત પ્રશ્નપત્રની પ્રાથમિક કસોટીનો

સામાન્ય અભ્યાસ અને સંબંધિત વિષયને લગતો અભ્યાસક્રમ

જાહેરાત ક્રમાંક ૧૦૩/૧૬-૧૭

જગ્યાનું નામ : આચાર્ય, સરકારી વિનયન, વાણિજ્ય, વિજ્ઞાન, કાયદા અને શિક્ષણ ની કોલેજો ખાતે,
ગુજરાત શિક્ષણ સેવા વર્ગ-૧ (કોલેજ શાખા)

ભાગ-૧-પ્રાથમિક કસોટીનો સામાન્ય અભ્યાસક્રમ

માધ્યમ : ગુજરાતી

કુલ પ્રશ્નો-૧૦૦

કુલ ગુણ : ૧૦૦

૧	ભારતની ભૂગોળ- ભૌગોલિક, આર્થિક, સામાજિક, કુદરતી સંસાધન અને વસ્તી અંગેની બાબતો-ગુજરાતના ખાસ સંદર્ભ સાથે
૨	ભારતનો સાંસ્કૃતિક વારસો- સાહિત્ય, કલા, ધર્મ અને સ્થાપત્યો- ગુજરાતના ખાસ સંદર્ભ સાથે
૩	ભારતનો ઇતિહાસ- ગુજરાતના ખાસ સંદર્ભ સાથે
૪	ભારતની અર્થવ્યવસ્થા અને આયોજન
૫	<u>ભારતીય રાજનીતિ અને ભારતનું બંધારણ :</u> (૧) આમુખ (૨) મૂળભૂત અધિકારો અને ફરજો (૩) રાજ્યનીતિના માર્ગદર્શક સિદ્ધાંતો (૪) સંસદની રચના (૫) રાષ્ટ્રપતિની સત્તા (૬) રાજપાલની સત્તા (૭) ન્યાયતંત્ર (૮) અનુસૂચિત જાતિ, અનુસૂચિત જનજાતિ અને સમાજના પછાત વર્ગો માટેની જોગવાઈઓ (૯) એટર્ની જનરલ (૧૦) નીતિ આયોગ (૧૧) પંચાયતી રાજ (૧૨) નાણાં પંચ (૧૩) બંધારણીય તથા વૈધાનિક સંસ્થાઓ- ભારતનું ચૂંટણી પંચ, સંઘ લોક સેવા આયોગ, રાજ્ય લોક સેવા આયોગ, કોમ્પ્ટ્રોલર એન્ડ ઓડિટર જનરલ; કેન્દ્રીય સતર્કતા આયોગ, લોકપાલ તથા લોકાયુક્ત અને કેન્દ્રીય માહિતી આયોગ
૬	સામાન્ય બૌદ્ધિક ક્ષમતા કસોટી
૭	સામાન્ય વિજ્ઞાન, પર્યાવરણ અને ઇન્ફર્મેશન એન્ડ કોમ્યુનિકેશન ટેકનોલોજી
૮	ખેલ જગત સહિત રોજબરોજના પ્રાદેશિક, રાષ્ટ્રીય અને આંતરરાષ્ટ્રીય મહત્વના બનાવો

૧	ભારતમાં શિક્ષણનું તંત્ર અને પ્રણાલી ભૂતકાળ - વર્તમાનકાળ (વિવિધ કમિશનોની ભલામણો) નીતિઓ- ભારતમાં શિક્ષણની રાષ્ટ્રીય નીતિ(NEP), ભારતમાં શિક્ષણના હેતુઓ અને કાર્યક્ષેત્ર.
૨	ગુણવત્તાયુક્ત શિક્ષણની જરૂરિયાત : વૈશ્વિક સંદર્ભમાં બદલાતા જતા પરિપ્રેક્ષ્ય સાથે શિક્ષણમાં નાવીનીકરણ અને સંશોધન
૩	શિક્ષણ સાથે સંકળાયેલ વિવિધ સંસ્થાઓની ભૂમિકા (UGC, MHRD, NAAC, NCERT, KCG & others state, Central / open / Deemed / Private universities) સ્વાયત્ત વિશ્વવિદ્યાલયો. સંસ્થાઓનું મૂલ્યાંકન અને Accreditation , NAAC (National Assessment and Accreditation Council) AAA (Academic and Administrative Audit) in Higher Education. KCG (Knowledge Consortium of Gujarat.) IQAC (Internal Quality Assurance Cell)
૪	વિદ્યાલયો અને વિશ્વ વિદ્યાલયોનાં વહીવટીતંત્રમાં આચાર્યની ભૂમિકા
૫	એડમિશનની માટેની પ્રક્રિયા અને નિયમો નિયમન સત્તાતંત્ર, સક્ષમ સત્તાતંત્ર, પાત્રતા, કાયદાકીય આરક્ષણ, એડમિશનના તબક્કા, ફી માફીના નિયમો, યોજનાઓ અને શિષ્યવૃત્તિ, ફી પુનઃભરપાઇ અંગેના નિયમો.
૬	શિક્ષણ - અભ્યાસ પ્રક્રિયા અને મૂલ્યાંકન અભ્યાસક્રમનું મૂલ્યાંકન, અભ્યાસક્રમનું અમલીકરણ, શિક્ષણનું માધ્યમ, બહુવૈકલ્પિક પ્રશ્નો (MCQ) ના લાભાલાભ, એકેડેમિક ઓડિટ , શિક્ષણની નાવીન્યપૂર્ણ પદ્ધતિઓ. એકેડેમિક મોનીટરીંગ-રિપોર્ટીંગ, ઇત્યાદી.
૭	એકેડેમિક મેનેજમેન્ટ સંસ્થાનું વિઝન અને મિશન , ધ્યેયો, વ્યુહાત્મક આયોજન. આંતરિક અને બાહ્ય પરિસ્થિતિઓનું વ્યવસ્થાપન, એન્વાયરોમેન્ટ મેનેજમેન્ટ , રિસોર્સ મોબિલાઇઝેશન, પુસ્તકાલય વ્યવસ્થાપન, વિદ્યાર્થી પ્રતિનિધિત્વ પરિષદ, ભૂતપૂર્વ વિદ્યાર્થી મંડળ, વાલી મંડળ, NCC, NSS, ફરિયાદ નિવારણ, એન્ટી રેગીંગ સેલ, લુમ્સ ડેવલોપમેન્ટ સેલ, , UDISA, સપ્તધારા, SANDHAN, Dell-Scope, Automation (MIS), CBCS, રાષ્ટ્રીય ઉચ્ચ શિક્ષણ અભિયાન. (RUSA).
૮	માળખાકીય અને નાણાકીય વ્યવસ્થાપન અંદાજપત્ર પ્રક્રિયા(આયોજન-આયોજન બહાર) અંદાજપત્ર - સદરો, બિલ મંજૂર કરવાની પ્રક્રિયા, નાણાકીય નિયમો, નાણાકીય સત્તાઓનું ઓડિટ, ખર્ચ-લાભ વિશ્લેષણ, ખર્ચ ઘટાડાની પદ્ધતિ, આવક ઉભી કરવી, ભંડોળના સ્રોત, તિજોરી નિયમો અને પગાર અને હિસાબી અધિકારી નિયમો, નાણાકીય અન્વેષણ અને મૂલ્યાંકન, આંતરિક અને બાહ્ય અન્વેષણ, સ્ટોક રજિસ્ટર્સ, ઉચ્ચ શૈક્ષણિક સંસ્થાઓમાં માળખાકીય સુવિધાઓના માપદંડો, વસ્તુઓ અને સાધનોની ભૌતિક ચકાસણી, સાધનોના નિભાવનું આયોજન.
૯	શિક્ષણના વિશેષ સંદર્ભ સાથે ભારતનું બંધારણ
૧૦	ઉપરોક્ત ક્ષેત્રમાં સાંપ્રત પ્રવાહી અને તાજેતરની ઘટનાઓ

Medium: English

1	Education System in India Past-Present (Recommendations of Various Commissions) Policies – National Policy on Education in India. (NEP) – Objectives and scope of Education in India.
2	Need of Quality Education, Innovation and Research in the changing scenario of education in Global Perspective.
3	Role of various organizations Related to Education: (UGC, MHRD, NAAC, NCERT, KCG & other State, Central / open / Deemed / Private universities) Autonomous Universities. <u>Assessment and Accreditation</u> of Institutions, NAAC. (National Assessment and Accreditation Council) AAA (Academic and Administrative Audit) in Higher Education. KCG (Knowledge Consortium of Gujarat.) IQAC (Internal Quality Assurance Cell.)
4	Role of Principal in Colleges' and Universities' Administration
5	Admission Procedures and Rules Regulatory Authority, Competent Authority, Eligibility Statutory Reservations, Rounds of Admission Rules for Fee exemptions, Schemes and Scholarships, Rules for Reimbursement of Fees.
6	Teaching – Learning and Evaluation Assessment of Curriculum, implementation of curriculum, Medium of instruction, Advantages and Disadvantages of Multiple – Choice Questions, Academic Audit, Innovative Practices in Teaching, Learning, Academic Monitoring – Reporting etc.
7	Academic Management Vision and mission of an Institution, Goals, Strategic Planning, Internal, External Environment Management, Resource Mobilization, Library Management, Maintenance of Academic Facilities, Student Representative Council, Alumni Association, Parents Association, NCC, NSS, Grievance Redressal, Anti Ragging Cell, Women's Development Cell, UDISA, Saptadhara, SANDHAN, Dell-Scope, Automation (MIS), CBCS,RUSA
8	Infrastructure and Finance Management Budget Processes (Planned – unplanned) Budget – Heads, Bill passing Procedures, Financial Rules, financial Powers Audit, Cost Benefit Analysis, Cost Reduction Techniques, Revenue Generations, Sources of Funds, Treasure / pay & Accounts office Rules, Assessment & Audit of Finance, Internal & External Audit, Stock-Registers, Infrastructural Norms for Higher Education Institutions, Physical verification of goods and Equipments, Maintenance plan of equipments.
9	Indian Constitution with special Reference to Education
10	Current Trends and Recent Advancements in the above fields

Sd/-
(એચ. કે. ઠાકર)
સંયુક્ત સચિવ,
ગુજરાત જાહેર સેવા આયોગ